

Nurmijärven Sähkö Oy:n omistusjärjestelyt kaukolämpöliiketoiminnan osalta

Kunnanhallitus 14.02.2022 § 39
209/00.01.00.03/2022

Vuoden 2021 talousarviossa valtuusto on asettanut yhdeksi sitovaksi tavoitteeksi kunnan omistamisen tehostamisen. Tavoitteeksi on asetettu, että kunnan omistajaohjauksen ja päätöksenteon tueksi kunnalle laaditaan omistajapoliittiset linjaukset -periaateasiakirja sekä merkittäville konserniyhteisöille säännöllisesti seurattavat omistajatavoitteet. Omistamisen tehostamiseen liittyy myös arviointi konserniomistusten realisoinnin mahdollisuuksista sekä luopuminen sellaisista omistuksista, joiden strateginen merkitys kunnalle on vähäinen tai luopuminen omistuksista silloin, kun se on strategisesti tai taloudellisesti perusteltua.

Valtuuston asettaman tavoitteen toteuttamiseksi kunnassa toteutettiin vuonna 2021 konserniselvitys Nurmijärven Sähkö Oy:n ja Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen konserni- ja omistusrakenteiden kehittämistä. Selvityksen on kunnan toimeksiannosta laatinut Inspira Oy. Selvitys on valmistunut lokakuussa 2021 ja loppuraportti on esitelty valtuustolle 1.12.2021.

Sähkö Oy:n omistusjärjestelyjen vaihtoehdot

Nurmijärven Sähkö Oy:n osalta selvityksessä tarkasteltiin, voidaanko Nurmijärven Sähkö Oy:n konserni- ja omistusrakennetta muuttaa kuntakonsernin kokonaisedun kannalta optimaalisemmaksi, millaisia kunnan konserniomistusten realisoinnin mahdollisuuksia optimoidulla konserni- ja omistusrakenteella voidaan saavuttaa, ja mitkä ovat realisoinnin taloudelliset vaikutukset kunnalle.

Konserniselvityksessä on tunnistettu Nurmijärven Sähkö Oy:n omistusrakenteiden kehittämisen kannalta seuraavat vaihtoehdot:

0. Jatketaan nykyrakenteella
1. Yhdistetään sähkö ja vesi
2. Eriytetään liiketoiminnot omiin yhtiöihin (sähkökauppa, lämpö, energiatuotanto, sähkönsiirto jo tytäryhtiönä)
3. Myydään Nurmijärven Sähkö Oy kokonaan
4. Irrotetaan Lämpö omaksi tytäryhtiöksi, jonka jälkeen myydään Lämpö kokonaan
5. Irrotetaan Lämpö omaksi tytäryhtiöksi, jonka jälkeen myydään Lämmöstä vähemmistö-osuus
6. Myydään Sähkönsiirtoyhtiö kokonaan tai osa siitä
7. Luovutaan sähkönmyyntiliiketoiminnasta

Konserniselvityksessä realistisimmiksi vaihtoehdoiksi Nurmijärven Sähkö Oy:n omistusrakenteiden kehittämiseksi tunnistettiin Sähkön ja Veden yhdistämisen lisäksi kaukolämpöliiketoiminnan vähemmistöosuuden myynti ja sähkönmyyntiliiketoiminnasta luopuminen.

Esitys jatkotoimenpiteiksi

Konserniselvityksen jatkotoimenpiteiden valmistelua on tehty kunnan viranhaltijatyönä samanaikaisesti omistajapoliittisten linjausten valmistelun kanssa. Omistajapoliittisissa linjauksissa kunnan omistajana tulee luoda näkemys siitä, missä Nurmijärven Sähkö Oy:n liiketoiminnoissa halutaan olla mukana ja mistä voidaan mahdollisesti luopua joko kokonaan tai osittain.

Konserniselvityksen jatkotoimenpiteitä valmistellut työryhmä on päätenyt konserniselvityksessä esitetyistä vaihtoehtoista esittämään päätäjille vaihtoehtoa, jossa Nurmijärven Sähkö Oy:n kaukolämpöliiketoiminta yhtiöitettäisiin ja kaukolämpöyhtiöstä myytäisiin vähemmistöosuus.

Vähemmistöosuuden myyntiä puoltaisi se, että markkinatilanne on viime aikoina ollut otollinen kaikenlaisille energiajärjestelyille ja arvostustasot ovat nousseet merkittävästi viime vuosina. Vähemmistöosuuden myynnillä yhtiöön voitaisiin saada ulkopuolista teollista ja/tai liiketoiminnallista osaamista täydentämään jo olemassa olevia osaamisia. Osaomistuksen myynti tukisi myös kuntaomistajan liiketoimintariskin jakamista. Mahdollisen vähemmistöosuuden myynnissä kunnan tulee varmistaa laadittavalla osakassopimuksella enemmistöomistajan päätösvallan ja vaikuttamismahdollisuuksien säilyminen yhtiön päätöksentekoon.

Taloudelliset vaikutukset

Kaukolämpöliiketoiminnan vähemmistöosuuden myynnillä olisi kunnalle merkittävä kertaluonteinen taloudellinen vaikutus. Kaukolämpöliiketoiminnan osalta selvityksessä on todettu, että energiayhtiöiden arvostustasot ovat tällä hetkellä korkealla ja koko lämmön velaton arvo on kokoluokkaa 70–100 MEUR viimeaikaisten kauppojen arvostuskertoimiin perustuen. Myös vähemmistöosuuksista on viime aikoina maksettu korkeita hintoja.

Omistamisen tehostaminen ja omaisuuden realisointi on yksi osa kunnan NUUKA – Nurmijärven kestävän kasvun ohjelmaa. Tarpeettoman omaisuuden realisoinnilla ja konsernirakenteessa tehtävillä järjestelyillä haetaan taloudellista ja toiminnallista hyötyä.

Kunnan nopean velkaantumisen taustalla on vaikuttanut erityisesti tulorahoituksen riittämättömyys vallitsevaan investointitasoon nähden. Kunnan mittava investointiohjelma ja käyttötalouden pysyvä rahoitusvaje edellyttävät kunnan tulorahoituspohjan vahvistamista lähivuosien aikana. Kuntaomistajan kannalta kaukolämmön vähemmistöosuuden myynnillä olisi mahdollista vahvistaa merkittävästi kunnan tulopohjaa ja omaisuuden realisointi on vaihtoehto veronkorotusten toteuttamiseen.

Vähemmistöosuuden myynnistä saatavilla rahoilla rahoitettaisiin kunnan tulevia investointitarpeita ja vähennettäisiin kunnan velkaantumista.

Saadut lausunnot

Nurmijärven Sähkö Oy:n hallitus on antanut lausuntonsa työryhmän esityksestä. Yhtiön hallituksen näkemyksenä lausunnossa todetaan, että lämpöliiketoiminnassa ei ole sellaisia merkittäviä kehityshankkeita, joihin tarvittaisiin ulkopuolisen omistajan osaamista. Lisäksi lausunnossa todetaan, että lämpöliiketoiminta on myös yhtiölle erittäin kannattavaa ja kassavirran näkökulmasta tuottavaa liiketoimintaa.

Edellä mainituilla perusteilla Nurmijärven Sähkö Oy:n hallituksen kanta on, että lämpöliiketoiminnasta ei ole järkevää myydä vähemmistöosuuksiakaan. Lämpöliiketoiminta voidaan kuitenkin myöhemmin yhtiöittää, mikäli se on liiketoiminnan kannalta tarkoituksenmukaista. Nurmijärven Sähkö Oy:n hallituksen antama lausunto on päätöksen liitteenä.

Asian jatkokäsittely

Mikäli valtuusto päättää käynnistää valmistelut kaukolämpöliiketoiminnan vähemmistöosuuden myymiseksi, niin seuraavassa vaiheessa on tarkoitus toteuttaa markkinakartoitus kiinnostuneista toimijoista, kaupan toteuttamisvaihtoehtoista ja muista kaupan ehdoista. Vähemmistöosuuden myynti on riippuvainen markkinatilanteen kehittymisestä. Vasta tarkemman valmistelun jälkeen

kunnanvaltuusto voi omistajana arvioida onko vähemmistöosuudesta luopuminen perusteltua kunnan kokonaisedun kannalta.

Liitteet

Liitteenä konserniselvityksen loppuraportti ja Nurmijärven Sähkö Oy:n hallituksen 20.12.2021 antama lausunto työryhmän esityksestä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että kunta omistajana päättää käynnistää valmistelut Nurmijärven Sähkö Oy:n kaukolämpöliiketoiminnan yhtiöittämiseksi ja kaukolämpöyhtiön vähemmistöosuuden myymiseksi.

Perustelut: Markkinatilanne on viime aikoina ollut otollinen kaikenlaisille energiajärjestelyille ja arvostustasot ovat nousseet merkittävästi viime vuosina. Vähemmistöosuuden myynnillä yhtiöön voitaisiin saada ulkopuolista teollista ja/tai liiketoiminnallista osaamista täydentämään jo olemassa olevia osaamisia. Osaomistuksen myynti tukisi myös kuntaomistajan liiketoimintariskin jakamista. Kuntaomistajan kannalta kaukolämmön vähemmistöosuuden myynnillä olisi mahdollista vahvistaa merkittävästi kunnan tulopohjaa ja vähentää veronkorotuspaineita.

Kunnanvaltuusto antaa omistajan kannanoton mahdollisen vähemmistöosuuden myyntiin toteutettavien tarkempien selvitysten jälkeen.

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Vuorinen, puh. 040 317 4000

Käsittely

Arto Hägg ilmoitti esteellisyydestä (hallintolaki 28.1 § 5 kohta; yhteisöjäävi, Nurmijärven Sähkö Oy:n hallituksen jäsen) osallistua asian käsittelyyn ja päätöksentekoon. Juhani Vuorisalo liittyi kokoukseen Arto Häggin tilalle.

Maiju Tapiolinna teki Mustosen, Raekannaksen, Lepolahden, Kalliokosken ja Örlingin kannattamana muutosesityksen, että Nurmijärven Sähkö Oy:n kaukolämpöliiketoiminnan osalta jatketaan nykyrakenteella. Puheenjohtajan tiedustellessa kukaan ei vastustanut tehtyä esitystä, joten kunnanhallitus hyväksyi esityksen yksimielisesti.

Päätös

Kunnanhallitus päätti esittää valtuustolle, että Nurmijärven Sähkö Oy:n kaukolämpöliiketoiminnan osalta jatketaan nykyrakenteella.

Arto Hägg poistui esteellisenä (hallintolaki 28.1 § 5 kohta; yhteisöjäävi, Nurmijärven Sähkö Oy:n hallituksen jäsen) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.